

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-757

2.7.2025

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Tunet motor – brudd på opplysningsplikten – reell eier – brudd på sikkerhetsforskriftene? – fal.
§§ 4-1, 4-2, 4-3 og 4-8.

Sikrede søkte erstatning under motorvognforsikringen, etter å ha gjenfunnet den forsikrede bilen med skader etter et tyveri. Foretaket innhentet bilens salgsannonse, hvor det fremgikk at bilen hadde en effekt på 400 hk. Bilen var på skadetidspunktet godkjent med 252 hk hos Statens vegvesen, og registrert med dette i forsikringsbeviset. Foretaket avsto erstatning under henvisning til at sikrede svikaktig hadde brutt opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen ved å unnlate å opplyse om at motoren var tunet. Videre anførte foretaket at sikrede ikke var reell eier av bilen, og at sikrede hadde brutt sikkerhetsforskriftene vedrørende oppbevaring av bilens nøkler. Sikrede bestred at motoren var tunet, og mente at foretakets anførsel var udokumentert. Sikrede anførte dessuten at hun var både formell og reell eier av bilen. Nemndas flertall kom til at foretaket ikke hadde sannsynliggjort at sikrede hadde brutt den aktive opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen. Videre kom flertallet til at sikrede var reell eier av bilen, og at foretaket ikke hadde sannsynliggjort at sikkerhetsforskriftene var brutt.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader etter tyveri under motorvognforsikringen og spørsmålet om foretaket er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen, på grunn av svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 4-2, jf. §§ 4-1 og 4-3.

Sikrede/forsikringstaker tegnet 15.11.23 motorvognforsikring som ifølge forsikringsbevis utstedt 13.2.24 omfatter:

(registreringsnummer)

BMW 3-serie 330i xDrive, 252hk Årsmodell: 2019

Sikrede fremmet 20.2.24 krav om erstatning for skader på bilen oppstått mens den var stjålet. Sikrede forklarte hendelsen slik i skademeldingen:

Bilen ble stjålet mens jeg var inne i bolig. Det samme skjedde forrige uke av samme person. Jeg ble også da kontaktet av politiet da den ble gjenfunnet på J, via redningsverket. Skiltene ble funnet i gårds plass. Politiet fikk ikke tak i nøkkelen forrige uke. I dag skjedde samme hendelse på ny, politiet fikk heller ikke idag tak på nøkkelen men de tok gjerningspersonen.

Bilens skader ble taksert til kr 439 198.

Foretaket besluttet 16.5.24 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen under henvisning til svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-2, jf. §§ 4-1 og 4-3.

Foretaket anførte at bilens motor var tunet og hadde en effekt på 400 hk, uten at dette ble opplyst ved tegning. Foretaket anførte også at sikrede ikke var reell eier av bilen, og at eierskap og

forsikringsavtale ble arrangert i sikredes navn for å holde bilen unna en eventuell inndragning i forbindelse med hennes kjærestes økonomiske problemer. Foretaket viste også til sikkerhetsforskrifter i avtalen om oppbevaring av nøkler, da bilen etter det første tyveriet ble satt tilbake på gårdsplassen uten at sikrede hadde sørget for å sikre seg den bortkommende nøkkelen.

Sikrede krever erstatning for skadene motorvognen ble påført i forbindelse med tyveriet, og avviser at opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen er brutt.

Motorens effekt er i tråd med det bilen er godkjent med hos Statens vegvesen, og foretaket har ikke dokumentert at motoreffekt var økt på tegningstidspunktet.

Sikrede er formell eier av bilen, og bilen har hovedsakelig vært benyttet av henne. Sikrede har bl.a. betalt for forsikring av bilen. Det har ikke vært behov for vedlikehold av bilen i hennes eiertid, og alle servicer er tidligere fulgt opp av merkeverksted. Foretaket har ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at sikredes eierskap er proforma.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede uredelig har svikaktig har brutt opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-2, jf. § 4-1. Foretaket har derfor også rett til å si opp forsikringsavtalen, jf. fal. § 4-3.

I bilens salgsannonse fremgår det at bilen har 400 hk. Sikrede informerte ikke om at motoreffekten var økt ved avtaleinngåelsen. Forsikringen har dessuten unntak for skader på bil som er tunet, og dette ikke er godkjent av Statens vegvesen.

Sikrede er ikke reell eier av bilen. Eierskap og forsikringsavtale ble arrangert for å holde bilen unna en evt. inndragning i forbindelse med sikredes kjærestes økonomiske problemer.

Foretaket viser også til sikkerhetsforskrifter om oppbevaring av nøkler. Bilen ble etter det første tyveriet satt tilbake på gårdsplassen uten at sikrede sørget for å sikre seg nøkkelen som hun visste at en annen person N var i besittelse av.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på bil, herunder om

1. det foreligger svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-2, jf. § 4-1;
2. unntak for skade på tunet bil kommer til anvendelse;
3. sikrede er reell eier; og
4. om det foreligger brudd på sikkerhetsforskrift.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Fanny Helle, bemerker:

Flertallet mener sikrede må gis medhold.

1. Svik under avtaleinngåelsen.

Forsikringstakerens opplysningsplikt under avtaleinngåelsen er regulert som følger i fal. § 4-1 første ledd første til tredje punktum:

I forbindelse med inngåelsen eller fornyelse av en forsikringsavtale kan forsikringsforetaket be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Forsikringstakeren skal gi riktige og fullstendige svar på foretakets spørsmål. Forsikringstakeren skal også av eget tiltak gi opplysninger om særlige forhold som han eller hun må forstå er av vesentlig betydning for foretakets vurdering av risikoen

Forsikringstaker skal ved inngåelsen av avtalen gi riktige og fullstendige svar på foretakets spørsmål, jf. fal. § 4-1 første ledd annet punktum. Foretaket har bevisbyrden for å dokumentere hvilke spørsmål som er stilt, og hvordan forsikringstakeren har svart, jf. blant annet FinKN 2022-

878. Foretaket har ikke dokumentert at det stilte spørsmål om bilen var trimmet/tunet før forsikringsavtalen ble inngått.

Forsikringstaker skal imidlertid også av eget initiativ gi opplysninger om «særlige forhold» som vedkommende må forstå er av «vesentlig betydning» for foretakets vurdering av risikoen, jf. fal. § 4-1 første ledd tredje punktum.

Opplysninger om at bilen er trimmet i strid med de opplysninger som fremgår i motorvognregisteret, er i nemndspraksis blitt ansett som et «særlige forhold» foretaket normalt ikke kan forventes å spørre om, jf. bl.a. FinKN 2025-25.

Spørsmålet er imidlertid om foretaket har sannsynliggjort at motoren var tunet ved avtaleinngåelsen.

Foretaket har vist til opplysninger fra bilens salgsannonse som viser at motoren var tunet, og at bilen hadde 400 hk fremfor 252 hk som bilen er godkjent med, og som er lagt til grunn i forsikringsbeviset. Foretaket har fremlagt en salgsannonse hvor det under «Beskrivelse» bl.a. fremgår følgende:

-400 HK 700 NM

Videre fremgår det følgende under «Spesifikasjoner»:

Effekt

400 hk

Salgsannonsen er datert 15.3.23, mens avtalen ble inngått 15.11.23. Nemnda forstår foretaket slik at det var sikredes kjæreste K som var tidligere eier av bilen, og som la den ut for salg. Sikrede kjøpte bilen fra K pga. mulig konkurs i det selskapet K jobbet, og som var registrert eier av bilen.

Sikrede bestrider at bilen var tunet på tegningstidspunktet og har forklart at K tidligere hadde trimmet bilen, og at den var trimmet da salgsannonsen ble lagt ut. K tilbakeførte imidlertid trimmingen pga. «utfordringer med bilen i trimmet tilstand (bakaksel røk i slutten av 2022)» og at K derfor tilbakestilte «bilen til normal effekt ved en senere oppdatering. Før dette ble bilen lagt ut på Finn.no for å sjekke ut interessen for bilen i trimmet tilstand.»

Det er uklart for flertallet om det her var trimmingen som førte til brudd på bakaksel i slutten av 2022, eller om det var bruddet som førte til senere problemer med trimming. Annonsen er datert 15.3.23, og dette var ni måneder før forsikringen ble tegnet. Det var derfor god tid til å tilbakestille bilen i mellomtiden, og flertallet har uansett ikke noe grunnlag for å si at forklaringen er feil.

Sikrede har vedlagt forklaring på hvordan trimming/tilbakeføring gjennomføres, men har ikke fremlagt noen egentlig dokumentasjon på tilbakeføringen. På den annen side har foretaket ikke fremlagt noen dokumentasjon på at sikredes forklaring er feil. Foretaket har bevisbyrden for at bilen var trimmet på tegningstidspunktet, og selv om det her er erkjent at bilen faktisk var trimmet ni måneder før tegningstidspunktet, mener flertallet foretaket burde undersøkt bilen etter skaden for å se om den faktisk var trimmet.

Foretaket har videre fremlagt en forklaring fra sikrede i en utredningssamtale – som for øvrig ikke er fremlagt – hvor sikrede sier at hun husker lite av tegningssituasjonen og de spørsmål som ble stilt. Hun har hørt K snakke om tuning, men visste ikke hvilken bil det gjaldt. Slik saken er opplyst mener flertallet det heller ikke er tilstrekkelig sannsynliggjort at sikrede evt. var klar over at bilen hadde vært eller var trimmet.

Foretaket kan i så fall ikke påberope seg brudd på den aktive opplysningsplikten.

2. Unntak for skade på tunet bil.

Foretaket viser til følgende unntak i vilkårenes pkt. 4.13:

Skade på motorvogn som er trimmet/tunet/ombygget eller hvor software er endret, og hvor dette ikke er godkjent av Statens Vegvesen. Med ombygging menes alt som gjør at kjøretøyets tekniske spesifikasjoner og utseende endres i forhold til hvordan det var da det ble registrert

Dette unntaket er ifølge nemndspraksis i strid med de preseptoriske reglene i fal. kap. 4, jf. FinKN 2024-1022, og kan derfor ikke påberopes.

3. Reelle eierforhold.

Foretaket anfører at sikrede ikke er reell eier av bilen, og at eierskapet er rent proforma for å unngå en evt. inndragning pga. K's økonomiske problemer.

Det er uklart om foretakets anførsel her er knyttet til uriktige opplysninger om eierforholdet fra forsikringstaker, eller om anførselen er knyttet til at sikrede ikke har noen økonomisk interesse i bilen som kan være gjenstand for forsikring.

Det er ikke omstridt at sikrede er registrert som formell eier av bilen i motorvognregisteret. Foretaket har ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at sikrede manglet faktisk eller rettslig rådighet over bilen.

Foretaket har i klagesvaret opplyst at det har kommet frem opplysninger rundt dette under utredning av saken, og at «*Ved behov kan vi sjekke om det er mulig å ettersende dokumentasjon rundt dette*». Foretaket ble ved innsendelse av klagesvar bedt om å fremlegge all relevant dokumentasjon for saken. Sekretariatet har i denne saken også gjentatte ganger bedt foretaket om å utarbeide et klagesvar i tråd med malen.

Slik saken er opplyst legger flertallet etter dette til grunn at sikrede var reell eier av den forsikrede bilen.

4. Brudd på sikkerhetsforskrifter, jf. fal. § 4-8.

Foretaket anfører i avslaget:

Det vises også til sikkerhetsforskrifter i avtalen om oppbevaring av nøkler da bilen etter første gang den ble borte, bare ble satt tilbake på gårdsplassen uten at du sørget for å sikre deg nøklene som var borte og som du visste hvem som var i besittelse av jfr vilkårenes pkt 5.2.

Sikredes forsikring inneholder følgende sikkerhetsforskrift:

5.2.2

- Krav til låsing og oppbevaring av nøkkel. Bil skal holdes lukket og låst når det ikke er personer i den. Nøkkel skal oppbevares betryggende, utilgjengelig for uvedkommende og borte fra motorvognen og tenningen skal være slått av. (...)

Sikrede har gitt følgende forklaring i skademeldingen:

Bilen ble stjålet mens jeg var inne i bolig. Det samme skjedde forrige uke av samme person. Jeg ble også da kontaktet av politiet da den ble gjenfunnet på (J) i (M), via redningsverket. Skiltene ble funnet i gårds plass. Politiet fikk ikke tak i nøkkelen forrige uke. I dag skjedde samme hendelse på ny, politiet fikk heller ikke idag tak på nøkkelen men de tok gjerningspersonen.

Utover dette er faktum i saken i liten grad opplyst. Det er ikke fremlagt opplysninger som tilsier at sikkerhetsforskriften er brutt, eller at sikrede var mer enn lite å legge til last for et evt. brudd. Foretaket har bevisbyrden for at sikkerhetsforskriften er brutt, og flertallet kan ikke se at denne er oppfylt.

Nemndas mindretall, Merete Anita Utgård, bemerker:

Foretaksrepresentanten meiner at saka må avvises på grunn av bevissituasjonen. Saka framstår som lite opplyst fra både føretak og forsikringstakar. Det framstår som om føretaket ha gjort ei utgreiing, og det er ei rekke påstandar som knyter seg til det som føretaket meiner har kome fram der, t.d. det med økonomi og eigarskap. Likevel er ingenting frå denne utgreiinga lagt fram frå føretaket, som gjentekne gongar har vorte bede om å legge fram relevant dokumentasjon.

Ut frå salsannonse på Finn framstår det, trass i dårleg opplysing, likevel som sannsynleg at bilen var trimma på eit tidspunkt, og forsikringstakaren bestrid heller ikkje dette. Sjølv om det er føretaket som har bevisbyrden for å dokumentere avslagsgrunnen, så må det, når det først leggst til grunn at bilen på eit tidspunkt i nærleiken av teikningssituasjon var i ein ulovleg tilstand, vere opp til forsikringstakaren å bevise at bilen i teikningssituasjonen var i ein lovleg tilstand likevel. Forsikringstakaren si forklaring om at tuninga vart tilbakestillt framstår som underleg, og tilbakestillinga er ikkje dokumentert. Det er vist til at tuninga medførte problem med bilen, men det var i 2022 og Finn annonsa er frå mars 2023, mange månader seinare. Forsikringa vart teikna i november 2023, og det er ikkje opplyst om når tilbakestillinga vart gjort. Føretaket har på si side opplyst at dei ikkje har prøvd å undersøke bilen. Her er det i det store og heile så mykje uklart faktum, som begge partar har oppmoding til å opplyse, at det er uråd å ta stilling til dei materielle spørsmåla. Saka må difor avvisast av bevismessige omsyn.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).